

Sygn. akt X Ca 14/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy X Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Hanna Nowak
Sędziowie:	SO Małgorzata Koźmińska SO Anna Pochyleczuk (spr.)
Protokolant:	Maciej Łobacz

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie sprawy

z powództwa małoletniego I. B. reprezentowanego przez matkę M. C.

przeciwko M. B. (1)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionych przez powoda i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 8 listopada 2013 roku, sygnatura akt III RC 199/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4, w ten tylko sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda 509zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za I instancję;
2. oddala apelację powoda w pozostałej części;
3. oddala apelację pozwanego w całości;
4. koszty zastępstwa procesowego za II instancję znosi wzajemnie.

Sygn. akt X Ca 14/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 08.11.2013 roku wydanym w sprawie III RC 190/13 Sąd Rejonowy w Inowrocławiu podwyższył alimenty od pozwanego M. B. (1) na rzecz małoletniego powoda I. B. z kwoty 280 zł miesięcznie wynikających z ugody zawartej (...)roku w sprawie (...)do kwoty 500 zł miesięcznie, płatnej z góry do 20-tego

dnia każdego miesiąca, do rąk matki dziecka M. C., z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 01.11.2013 (punkt 1 wyroku) i oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2 wyroku), a nadto nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi obciążając nimi Skarb państwa (punkt 3 wyroku), koszty zastępstwa procesowego zniósł wzajemnie (punkt 4 wyroku) i nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności (punkt 5 wyroku).

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne.

Małoletni powód I. B. pochodzi ze związku (...). Urodził się w dniu (...), w I..

Pozwany jest zobowiązany do alimentowania syna kwotą 280 zł. miesięcznie ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Inowrocławiu w dniu (...)r. Gdy ustalano wysokość tych alimentów matka małoletniego M. C. nie pracowała, przebywała na urlopie wychowawczym i pobierała zasiłek rodzinny w kwocie 48 zł. miesięcznie oraz 400 zł. miesięcznie z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Pozwany M. B. (1) także nie pracował, był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Poszukiwał pracy po powrocie z (...).

W 2011 r. pozwany wykazał dochód w kwocie 9445,34 zł., tj. średnio 787 zł. miesięcznie, a w 2012 r. w kwocie 12551,41 zł., tj. średnio 1045 zł. miesięcznie. W marcu 2013 r. pozwany wyjechał w celach zarobkowych do (...). Od dnia 16 marca 2013 r. podjął pracę w restauracji (...) jako pomoc kuchenna w pełnym wymiarze godzin - minimum 45 godzin tygodniowo. Miał stawkę godzinową (...), otrzymywał także napiwki wg systemu napiwków - średnio ok. (...) za godzinę. W maju 2013 r. uzyskał wynagrodzenie w kwocie (...) za dwa tygodnie. Do tego czasu do dnia 31 maja 2013 r. uzyskał łącznie kwotę (...), tj. średnio (...) miesięcznie. Miał umowę na czas nieokreślony. Z pracy sam zrezygnował i w dniu 08 października 2013 r. wrócił do (...). Wcześniej przebywał w szpitalu. W dniu 15 października 2013 r. pozwany M. B. (1) zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy w I. jako bezrobotny i poszukuje pracy. Pozwany aktualnie zamieszkuje z rodzicami i jest na ich utrzymaniu. Matka pozwanego jest księgową w szpitalu, a ojciec kierowcą ciężarówki. Pozwany od 5 lat choruje na cukrzycę, bierze insulinę. Poza powodem pozwany ma jeszcze córkę w wieku 1 roku. Jej matka pracuje i zarabia miesięcznie 1500 zł. Dziecko zamieszkuje z matką i jej rodzicami. Wcześniej pozwany wraz z konkubina mieszkał w A., w mieszkaniu na które zaciągnęli kredyt. Czynsz za mieszkanie wynosił 280 zł. a opłaty bieżące za prąd, gaz, wodę - 180 zł. Miesięcznie. Na cele mieszkaniowe pozwany i jego konkubina zaciągnęli kredyty. Nie byli w stanie spłacać kredytu i postanowili mieszkanie sprzedać. Kredyty zostały spłacone częściowo.

Małoletni powód wraz z matką wyjechali do (...)5 lat temu. Pozwany wyraził zgodę na wyrobienie paszportu dla syna, który miał służyć celom turystycznym. Tymczasem dziecko nieprzerwanie mieszka w (...) i tam aktualnie realizuje obowiązek szkolny.

Matka małoletniego powoda M. C. od dwóch lat pozostaje w związku małżeńskim. Z małżeństwa ma syna w wieku 1 roku. Jej mąż S. C. ma stałą pracę od 7 lat - zajmuje się obsługą samolotów pasażerskich na lotnisku. Uzyskuje 1400 £ miesięcznie. M. C. aktualnie pracuje na pół etatu. Uzyskuje ok. (...) miesięcznie. Mieszkanie wynajmują. Pobierają zasiłki rodzinne na dwoje dzieci w łącznej kwocie 200£ miesięcznie.

Po dokonaniu powyższych ustaleń faktycznych Sąd I instancji ocenił wiarygodność zebranych dowodów. Zeznania pozwanego M. B. (1) Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne w części, w której znajdują potwierdzenie w innych dowodach. Pozwany nie przedstawił tłumaczenia dokumentu dotyczącego pobytu w szpitalu w (...) ani żadnego aktualnego zaświadczenia lekarskiego. Zeznał jednak, że aktualnie jest zdolny do pracy. Zarejestrował się w PUP w dniu 15 października 2013 r.. co potwierdza jego gotowość do pracy. Pozwany nie potrafił w sposób jasny i logiczny wyjaśnić kwestii zaciągniętych kredytów, nie przedstawił żadnych dokumentów dot. kredytów i sprzedaży mieszkania. Zeznania świadka M. B. (2) - matki pozwanego Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne częściowo. Świadek nie posiadała szczegółowej wiedzy w zakresie sytuacji finansowej syna zwłaszcza z okresu pobytu w (...). Zeznania świadka S. C. - męża matki małoletniego powoda Sąd uznał za wiarygodne w części, w której znajdują potwierdzenie w innych

dowodach. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych dokumentów dotyczących kosztów utrzymania mieszkania oraz kosztów utrzymania małoletniego.

W dalszej kolejności Sąd I instancji dokonał analizy ustalonego stanu faktycznego pod kątem zastosowania normy prawnej przewidzianej w art. 138 krio. Zdaniem Sądu I instancji niniejszej sprawie doszło wzrostu usprawiedliwionych potrzeb powoda, ponieważ wraz z dorastaniem dziecka zwiększają się jego potrzeby, rozwijanie zainteresowań, umiejętności dziecka, stymulowanie jego prawidłowego rozwoju często pociąga za sobą dodatkowe koszty.

Odnośnie możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanych do alimentacji, czyli obojga rodziców powoda, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż mają oni zbliżone możliwości zarobkowe. Pozwany nie pracuje, ale jest zdolny do podjęcia pracy. Wcześniej z własnej woli zrezygnował ze stałego zatrudnienia i wrócił do kraju. Jego konkubina wróciła do pracy po urlopie macierzyńskim. Korzystają z pomocy swoich rodziców, ponieważ sprzedali mieszkanie. Zaś matka powoda i jej mąż pracują, dzielą się obowiązkami związanymi z opieką nad wspólnym synem. Z uwagi na poczynione rozważania Sąd I instancji doszedł do przekonania, iż od stycznia 2008 r. zmianie uległy usprawiedliwione potrzeby powoda oraz sytuacja obojga rodziców i dlatego postanowił częściowo uwzględnić żądanie pozwu i zwiększyć nałożony na pozwanego obowiązek alimentacyjny do kwoty 500 zł. miesięcznie. Kwota ta jest adekwatna do możliwości pozwanego i usprawiedliwionych potrzeb powoda i stanowiłaby połowę kosztów utrzymania małoletniego I. B., gdyby mieszkał w (...).

Powyższy wyrok zaskarżyły apelacja obie strony.

Małoletni powód zaskarżył wyrok w części, tj. w pkt 1, 2 i 4 zarzucając naruszenie:

a) prawa procesowego, tj.

- art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przy ustalaniu okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia i przyjęcie, że wyjazd małoletniego z matka poza granice kraju nastąpił bez zgody pozwanego, wobec czego niezasadne jest obciążanie go zwiększonymi kosztami utrzymania dziecka,

- art. 165 § 2 kpc w zw. z art. 321 § 1 kpc poprzez zasądzenie alimentów płatnych do 20-tego każdego miesiąca, od 01.11.2013, podczas gdy powód wnosil o zasądzenie tychże do 10-tego każdego miesiąca i od dnia wniesienia powództwa,

- art. 100 kpc poprzez uznanie, że w sprawie uzasadnione jest wzajemne zniesienie kosztów, zamiast ich zasądzenia stosowanie do procentu wygranej sprawy,

b) prawa materialnego, tj. art. 135 § 1 krio poprzez błędną wykładnię polegającą na ustalaniu kosztów utrzymania małoletniego powoda wg. obowiązujących w (...), podczas gdy powinny być brane pod uwagę koszty jego utrzymania w (...), uznanie że 500 zł to połowa kosztów utrzymania małoletniego, podczas gdy koszty jego utrzymania to nie mniej niż 1600 zł miesięcznie a także ustalenie, że wyjazd powoda za granicę nie stanowi podstawy do obciążenia pozwanego zwiększonymi kosztami utrzymania powoda.

Wskazując na powyższe zarzuty powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie:

- 1 poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 800 zł alimentów w miejsce kwoty 500 zł,

- 4 poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 1016 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

a nadto zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 153-155).

W uzasadnieniu apelacji skarżący uznał, że Sąd I instancji dopuścił się znacznych uchybień w zakresie ustalania rzeczywistych kosztów utrzymania małoletniego powoda i oceny jego uzasadnionych potrzeb, gdyż posłużył się wartościami stosowanymi w (...), które nie są adekwatne do sytuacji dziecka w (...), gdzie wynoszą co najmniej

1600 zł miesięcznie. Kwota 1000 zł przyjęta przez Sąd Rejonowy jest dowolna i nie zawiera żadnych kryteriów stanowiących podstawę takiego wyliczenia. Twierdzenia pozwanego, że wyjazd małoletniego powoda do (...) nastąpił bez jego zgody jest niezgodny z rzeczywistością i nie został potwierdzony w toku postępowania przed Sądem I instancji. Nie zostało uzasadnione przez Sąd Rejonowy zasądzenie alimentów dopiero od 01.11.2013, wbrew żądaniu pozwu, tak jak ustalenie terminu płatności do 20-tego dnia każdego miesiąca. Na koniec skarżący podniósł, że nie znajduje żadnego uzasadnienia wzajemne zniesienie kosztów zastępstwa procesowego (k. 156-158).

Pozwany zaskarżył wyrok w części, tj, w punkcie 1 zarzucając mu sprzeczność w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegającą na błędnym założeniu, że koszt utrzymania powoda wynosi 1000 zł, możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają na zaspokojenie kosztów związanych z jego chorobą i zasadzoną kwotą alimentów, posiadanie drugiego dziecka przez matkę powoda ma wpływ na wysokość alimentów przy nieuwzględnieniu takiej samej okoliczności po stronie pozwanego.

Wskazując powyższe zarzuty pozwany domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa w całości, zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 133-134).

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący wskazał, że koszt utrzymania powoda jest niższy niż zasądzone alimenty powiększone o zasiłek pobierany przez matkę dziecka. Zgodnie z treścią pozwu zasiłek ten wynosi co najmniej 388 zł miesięcznie. Nadto Sąd niedostatecznie uwzględnił sytuację materialną i zdrowotną pozwanego. Choruje on na cukrzycę, co ogranicza jego możliwości zarobkowe. Na same leki wydaje miesięcznie 390 zł. Pozwany jest bezrobotnym, bez prawa do zasiłku, pozostaje na utrzymaniu rodziców. Nie może wykonywać ciężkich prac fizycznych. Praca w (...) zakończyła się pobytem w szpitalu i powikłaniami zdrowotnymi. Pozwany po raz kolejny podkreślił, że matka wywozła dziecko za granicę wbrew jego woli, a robiąc to godziła się na istniejące tam warunki (k.134-135).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda zasługiwała na częściowe uwzględnienie, natomiast apelacja pozwanego jest bezzasadna w całości.

W pierwszej kolejności – niezależnie od zarzutów apelacji wskazać należy, że Sąd Rejonowy w swoich rozważaniach prawnych pominął całkowicie fakt, że miejscem zwykłego pobytu małoletniego powoda jest (...) i nie poczynił rozważań ani pod kątem istnienia jurysdykcji sądu polskiego, ani pod kątem prawa właściwego do orzekania w sprawie. Ustalenia powyższe są konieczne do rozstrzygnięcia zarzutów obu apelacji, np. co do naruszenia art. 135 krio, czy co do wysokości usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego powoda. Wskazać należy, że zgodnie z art. 3 Rozporządzenia Rady (WE) NR 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz.U.UE L z dnia 10 stycznia 2009 r.)¹, które przyjęły zarówno (...), jak i (...) (ta ostatnia za wyjątkiem art. 15 Rozporządzenia) sądami, które mają jurysdykcję do rozpoznania spraw dotyczących zobowiązań alimentacyjnych w państwach członkowskich są:

a) sąd zwykłego miejsca pobytu pozwanego; lub

b) sąd zwykłego miejsca pobytu wierzyciela (...).

Wierzycielem w rozumieniu w/w Rozporządzenia jest osoba, której należne są świadczenia alimentacyjne (art. 2 ust. 1 pkt 10 Rozporządzenia). Jak wynika z powyższego Sąd (...), jako sąd miejsca pobytu pozwanego jest właściwy do rozpoznania sprawy. Prawo właściwe w sprawach zobowiązań alimentacyjnych określa art. 15 Rozporządzenia, którego (...) nie przyjęła do stosowania. Stąd prawo właściwe dla zobowiązań alimentacyjnych w tym państwie w dalszym ciągu będzie wskazywane na podstawie krajowych norm kolizyjnych (Joanna Zatorska, Komentarz do art. 15 Rozporządzenia, Lex./el, 2012, teza 4) . Przepis art. 63 Prawa prywatnego międzynarodowego odsyła do Rozporządzenia, a art. 15 Rozporządzenia – do Protokołu haskiego z 23 listopada 2007 r. o prawie właściwym w sprawach zobowiązań alimentacyjnych (dalej zwanym "Protokołem haskim z 2007 roku"). Art. 4 pkt 3 protokołu haskiego z 2007 roku ustala, że jeśli wierzyciel wytoczył powództwo przed właściwym organem państwa, w którym dłużnik ma zwykły pobyt to stosuje się prawo miejsca organu orzekającego. Powyższe prowadzi do ustalenia, że

prawem mającym zastosowanie do rozpoznania niniejszej sprawy jest prawo (...), a zatem możliwa jest merytoryczna ocena apelacji wniesionych w sprawie.

Odnosząc się do apelacji powoda wskazać należy, co następuje.

Niezasadny jest zarzut naruszenia art. 233 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że wyjazd małoletniego do (...) nastąpił bez zgody ojca i wobec tego niezasadne jest obciążanie go zawyżonymi kosztami utrzymania dziecka. Naruszenie reguł swobodnej oceny dowodów nie może być utożsamiane z błędnymi ustaleniami faktycznymi. Jak podkreślono w orzecznictwie, błędne ustalenia faktyczne mogą jedynie być, ale nie muszą, skutkiem nieprawidłowej oceny materiału dowodowego (zob. wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 listopada 2007 r., I ACa 882/07, Lex nr 466439). W konsekwencji, dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 nie można poprzestać na stwierdzeniu, że dokonane ustalenia faktyczne są wadliwe, odnosząc się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Niezbędne jest wskazanie przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu w zakresie ustaleń. Skarżący powinien zwłaszcza wskazać, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez sąd przy analizie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im taką moc przyznając zob. postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, Lex nr 52753, wyrok SN z dnia 6 lipca 2005 r., III CK 3/05, Lex nr 180925 (Henryk Dolecki Komentarz do art. 233 Kodeksu postępowania cywilnego w: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex 2011, wydanie I). Nie ulega wątpliwości, że skarżący w żaden sposób nie wykazał, aby Sąd Rejonowy poczynił powyższe ustalenie na skutek oceny dowodów, która narusza kryteria określone w art. 233 kpc, co czyni ów zarzut nieuzasadnionym. Podkreślenia wymaga, że w toku postępowania pozwany już w oświadczeniu z dnia 07.06.2013 roku (k. 45-46) dołączonym do odpowiedzi na pozew z dnia 11.06.2013 podnosił, że dziecko wyjechało na pobyt stały do (...) bez jego zgody, gdyż nigdy nie był poinformowany o takim zamiarze, co potwierdził swoimi zeznaniami (k.127). Strona powodowa nigdy temu twierdzeniu nie zaprzeczyła, ani nie przedstawiła żadnych dowodów przeciwnych. Nawet w apelacji brak jest twierdzeń, aby matka małoletniego powoda kiedykolwiek i w jakikolwiek sposób poinformowała ojca dziecka o zamiarze zmiany stałego miejsca pobytu respektując w ten sposób jego prawo do współdecydowania o wszystkich ważnych sprawach dziecka. W tej sytuacji pozwany może w każdym czasie skorzystać z uprawnień przewidzianych przez Konwencję dotyczącą cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzoną w H. dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z dnia 25 września 1995 r.), czego jednak nie czyni. Ustalenie Sądu i instancji w tym zakresie jest więc całkowicie prawidłowe, a zarzut apelacji nie znajduje żadnego oparcia w przeprowadzonych dowodach, a zatem jest dowolny.

Konsekwencją powyższego jest ustalenie dokonane przez Sąd Rejonowy, że w takim przypadku należy dokonać oceny kosztów utrzymania małoletniego powoda według kosztów normalnie przyjętych w (...). Skoro bowiem pozwany nie wyraził zgody na ten wyjazd, ani nigdy nie był o nią nawet pytany, to nie może ponosić negatywnych dla niego konsekwencji bezprawnego działania matki małoletniego powoda. Powyższe ustalenie Sąd Okręgowy w całości podziela i nie narusza ono w żadnym stopniu art. 135 krio, co podniesiono w apelacji. Zgodnie z tym przepisem zakres świadczeń alimentacyjnych zależy m.in. od usprawiedliwionych potrzeb małoletniego. Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: "Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Koszty utrzymania dziecka w (...) w zakresie przekraczającym normalne koszty utrzymania dziecka w (...) należy w realiach niniejszej sprawy traktować jako nieusprawiedliwione z uwagi na jego bezprawne wywiezienie na stałe poza granice kraju, wbrew woli rodzica uprawnionego do współdecydowania w tym zakresie. Przyznać należy rację skarżącemu, że Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie

wskazał kryteriów, na podstawie których uznał, że koszt utrzymania dziecka w (...) wynosiłby 1000 zł miesięcznie. Zdaniem Sądu Okręgowego faktem powszechnie znanym jest, że każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, realizację obowiązku szkolnego, środki higieny osobistej oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego modelu konsumpcji. Kierując się zatem zasadami doświadczenia życiowego oraz powszechną wiedzą na temat aktualnego poziomu cen artykułów żywnościowych, przyborów szkolnych i innych, potrzebnych do życia oraz rozwoju rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że koszt wyżywienia nie powinien przekroczyć kwoty 400 zł, odzieży – 150 zł, środków czystości i higieny – 100 zł, wydatków na cele szkolne (podręczniki, przybory, składki klasowe, ubezpieczenie itp.) – 100 zł w stosunku miesięcznym, rozrywki (kino, książka, gazeta itp.) – 50 zł. Małoletni ma prawo do wyjazdów wypoczynkowych, ale nie powinny one pochłonąć kwoty wyższej niż 100 zł w stosunku miesięcznym. Nadto małoletni ponosiliby koszty udziału w kosztach utrzymania mieszkania, które zajmowałaby rodzina w (...), w wysokości zależnej od miejsca zamieszkania, ale z pewnością nie mniejszej niż 100 zł miesięcznie. Materiał dowodowy nie wskazuje, aby małoletni posiadał szczególne potrzeby opiekuńcze czy zdrowotne, był przewlekłe leczony, albo wymagał dodatkowych zajęć edukacyjnych z powodu szczególnych uzdolnień czy opóźnienia w nauce. W konsekwencji miesięczny koszt utrzymania małoletniego dziecka stron Sąd Okręgowy ocenił na kwotę 1000 zł. A zatem ustalenie Sądu I instancji co do kosztów utrzymania małoletniego powoda w (...) należy uznać za prawidłowe i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, pomimo braku jego uzasadnienia. Kwestionowane ustalenie, że kwota 500 zł jest połową kosztów utrzymania małoletniego nie budzi zastrzeżeń w toku kontroli odwoławczej, nie nosi cech dowolności i znajduje usprawiedliwienie w powyżej poczynionych wyliczeniach. Z uwagi na powyższe zarzut naruszenia art. 135 krio uznano za bezzasadny. Na marginesie wskazać należy, że rodzice małoletniego powoda mieszkając w (...) nie byłoby zdolni do zapewnienia małoletniemu utrzymania na poziomie 1600 zł miesięcznie, gdyż ich sytuacja finansowa i model konsumpcji na to nie pozwalały, co nie było przedmiotem sporu w tej sprawie.

Za niezrozumiały należy uznać zarzut naruszenia art. 165 § 2 kpc (oddanie pisma procesowego w polskiej placówce operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu) w zw. z 321 § 1 kpc (Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie) polegający na ustaleniu terminu płatności alimentów na 20-ty dzień każdego miesiąca począwszy od 01.11.2013, podczas gdy powód domagał się ich zasądzenia od dnia wniesienia powództwa i do 10-tego dnia każdego miesiąca. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zarówno termin płatności, jak i data początkowa były objęte żądaniem pozwu. Niezgodne z żądaniem pozwu oddalenie powództwa w tym zakresie zawarte w pkt 2 wyroku nie zostało zaskarżone przez powoda (powód zaskarżył wyrok w pkt 2 tylko w części dotyczącej oddalenia powództwa ponad kwotę 500 zł do kwoty 800 zł), a zatem nie może być przedmiotem kontroli instancyjnej zgodnie z treścią art. 378 § 1 kpc, który przewiduje rozpoznanie sprawy w granicach apelacji. Powód jednakże zaskarżył wyrok także w pkt 1 zasądzającym alimenty „do dnia 10-tego każdego miesiąca, poczynając od dnia 01 listopada 2013”, co jest sprzeczne z treścią wyroku w tym punkcie co do terminu płatności każdej raty alimentacyjnej. Sąd Rejonowy nie uzasadnił przyczyn oddalenia powództwa za okres od jego wniesienia (wpływ do Sądu 05.03.2013) do 31.10.2013 roku. Z ustaleń faktycznych wynika, że małoletni powód mieszkając w (...) rozpocząłby w tym okresie obowiązek edukacyjny, co uzasadnia wzrost kosztów jego utrzymania od tej daty. Skarżący nie wykazał aby wzrost kosztów utrzymania małoletniego powoda wystąpił w innym czasie, a to na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie zgodnie z art. 6 kc.

Za trafny natomiast – choć nie w całości – uznać należy zarzut bezzasadnego wzajemnego zniesienia kosztów procesu na mocy art. 100 kpc w miejsce ich zasądzenia stosownie do wyniku sprawy. Przy żądaniu powoda podwyższenia alimentów z kwoty 280 zł do 1200 zł, tj. o 920 zł wartość przedmiotu sporu wynosiła 14.400 zł, a zatem wynagrodzenie pełnomocnika powoda wyniosłoby 2400 zł gdyby wygrał on proces w całości, zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Sąd Rejonowy podwyższył alimenty z 280 zł do 500 zł, a zatem powód wygrał w zakresie 220 zł (23%). Wynagrodzenie pełnomocnika obliczone wg. wyniku sprawy wynosi zatem $2400 \times 23\% = 552$ zł. Jednocześnie pozwany korzystający z pomocy pełnomocnika wygrał proces w 77%, jednak wynagrodzenie jego pełnomocnika nie może być wyższe niż 60 zł, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 11 tegoż

Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 roku. Stąd przy uwzględnieniu wyniku sprawy Sąd Rejonowy winien był zasądzić od pozwanego na rzecz powoda 492 zł (552 zł – 60 zł) podwyższone o wydatek w wysokości 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, tj. łączną kwotę 509 zł. W tym zakresie uznając apelację za zasadną Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok Sądu I instancji w pkt 4 zasądzając powyższą kwotę. W pozostałym zakresie apelacja powoda jako bezzasadna z przyczyn powyżej opisanych podlegała oddaleniu na mocy art. 385 kpc.

Odnosząc się do apelacji pozwanego wskazać trzeba, że nieuzasadniony jest zarzut poczynienia błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że koszt utrzymania małoletniego powoda w jego przedziale wiekowym wynosi ok. 1000 zł miesięcznie, co już wyżej omówiono dokonując stosownego wyliczenia przeciętnych usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego dziecka w podobnym wieku. Można jedynie nadmienić w tym miejscu, że szacując konieczne wydatki Sąd Okręgowy przyjął wyjątkowo niski udział w kosztach utrzymania mieszkania na poziomie 100 zł miesięcznie, co dla konkretnej rodziny powoda (4 osobowej) oznaczałoby wydatki na cele mieszkaniowe na poziomie 400 zł miesięcznie, w praktyce niemal nie spotykane.

W dalszej kolejności wskazać trzeba, że Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyraźnie wziął pod uwagę stan zdrowia pozwanego i konieczność zakupu niezbędnych leków (insuliny), a także konieczność utrzymania przez pozwanego oprócz małoletniego powoda także rocznej córki. Pozwany nie wykazał jednak, aby stan jego zdrowia ograniczał możliwość podjęcia pracy, nie jest osobą niepełnosprawną. Pozwany pracował w toku procesu w (...)i zarabiał ok. (...) miesięcznie, jednak – jak sam zeznał – zaniedbał tam chorobę (k. 127). A zatem nie praca, ale zaniedbanie pozwanego spowodowało pogorszenie stanu jego zdrowia i pobyt w szpitalu, skutkujący rezygnacją z zatrudnienia i powrotem do (...). Twierdzenia apelacji iż choroba pozwanego w znacznym stopniu ogranicza jego możliwość zarobkową nie znajdują oparcia w zgromadzonych dowodach, a to na pozwanym zgodnie z art. 6 kc spoczywał ciężar udowodnienia tej okoliczności. Podkreślić należy, że z faktu iż pozwany nie pracuje nie sposób wywodzić, że nie posiada możliwości zarobkowych. Możliwości zarobkowe nie mogą bowiem być utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. W przypadkach uzasadnionych obejmują one wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga z przyczyn niezaskarżonych na usprawiedliwienie. Pozwany jest osobą młodą (lat 34), nie wykazał, aby stan zdrowia ograniczał możliwości podjęcia zatrudnienia. Nie sprawuje on osobistej opieki nad swymi małoletnimi dziećmi (młodsze mieszka z konkubina pozwanego u jej rodziców). Uwzględniając powyższe Sąd uznał, że możliwości zarobkowe pozwanego w Polsce wynoszą ok. 1800 zł netto, co pozwala na uiszczenie alimentów, utrzymanie rocznej córki oraz zakup niezbędnych pozwanemu leków i jego konieczne utrzymanie (zwłaszcza, że konkubina pozwanego sprawująca opiekę nad rocznym dzieckiem pracuje za wynagrodzeniem 1500 zł miesięcznie).

Całkowicie niezasadny jest zarzut, że posiadanie drugiego dziecka przez matkę małoletniego powoda miało wpływ na podwyższenie alimentów od pozwanego, a posiadanie drugiego dziecka przez pozwanego nie wywarło wpływu na ich wysokość. Ustalone usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniego powoda Sąd Rejonowy rozdzielił po połowie między rodzicami dziecka, choć to matka realizuje swój obowiązek alimentacyjny także poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie syna (art. 135 § 2 krio). W żadnym wypadku ani rozstrzygnięcie, ani jego uzasadnienie nie wskazują na poprawność postawionego zarzutu i właściwie nie wiadomo na czym oparł się skarżący kiedy go podnosił.

Z uwagi na powyższe aplecie pozwanego oddalono w całości jako bezzasadną na mocy art. 385 kpc. W

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 100 kpc, gdyż obie strony w zasadzie przegrały wniesione apelacje (pozwany w całości, zaś powód „wygrał” swoją apelację tylko w części dotyczącej kosztów, czyli 11%, a więc w nieznacznym stopniu).

1 W dalszej części uzasadnienia w miejsce pełnej nazwy „Rozporządzenie Rady (WE) NR 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych” używane będzie skrótowe określenie (...).